

Materiál pro jednání Akademického senátu VŠE v Praze

Předkládá: Prof. Ing. Hana Machková, CSc., rektorka

Zpracoval: Ing. Tomáš Zouhar, kvestor

Střednědobý výhled rozpočtu VŠE na roky 2021 a 2022

Praha, listopad 2020

Návrh usnesení

AS VŠE schvaluje střednědobý výhled rozpočtu na roky 2021 a 2022 dle předložených podkladů.

Střednědobý výhled rozpočtu Vysoké školy ekonomické v Praze na roky 2021 a 2022

I. Východiska pro sestavení střednědobého výhledu rozpočtu

- Střednědobý výhled vychází z informací o návrhu státního rozpočtu na rok 2021 známých ke dni jeho sestavení, tj. k 5. 11. 2020. Dle těchto dostupných informací by mělo v roce 2021 dojít k posílení závazného ukazatele Vysoké školy v rámci kapitoly 333 státního rozpočtu celkem o 1 mld. Kč ve srovnání s rokem 2020. Tyto prostředky budou mezi veřejné vysoké školy rozděleny v institucionálním okruhu, nicméně se předpokládá zvýhodnění oborů VVŠ, které patří mezi společenské priority.
- 2. Reprezentativní komise se pro odsouhlasení Pravidel rozpisu státního rozpočtu ze strany MŠMT na vysoké školy schází až v závěru roku, nicméně v průběhu roku byly již projednány záměry ministerstva a předpokládá se, že konečná verze pravidel pro rok 2021 bude bez koncepčních změn vstupních parametrů.

V následujícím roce jsou v návrhu pravidel financování plánovány mj. tyto úpravy:

- Podstatná část příspěvku ze státního rozpočtu na vzdělávací a tvůrčí činnost podle ukazatel D Mezinárodní spolupráce byla přesunuta pod příspěvek dle ukazatele I (Program na podporu strategického řízení VŠ nahrazující Institucionální program)
  - Příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a tvůrčí činnost podle ukazatele I je od roku 2021 rozpočítáván mezi jednotlivé VVŠ dle jejich podílu na financování dle ukazatele A + K v letech 2018 až 2020, přičemž roku 2020 je přiřazena váha 5, roku 2019 váha 3 a roku 2018 váha 2.
3. Národní investice z programu „Rozvoj a obnova materiálně technické základny“ jsou zahrnuty v položce „f) Jiné příjmy...“ a jejich výše vychází z předpokládaného průběžného čerpání alokace přidělené VŠE dle priorit.
  4. U těch položek rozpočtového výhledu, u kterých jsou podstatné počty studentů, resp. jiné vstupní parametry, vychází rozpočtový výhled na rok 2021 z hodnot (resp. podíly školy na celku VVŠ) těchto parametrů, které byly použity pro sestavení rozpočtu na rok 2020, neboť nové hodnoty budou známy nejdříve v prosinci 2020. Na úrovni Reprezentativní komise bylo již v polovině roku 2020 deklarováno, že letošní rok ovlivněný epidemií covid-19 nebude v dalších letech do indikátorů (např. počty exchange studentů) počítán, příp. dojde k výrazné úpravě výpočtu.
  5. Hodnoty ukazatelů střednědobého výhledu v oblasti výzkumu a vývoje, programů v cizím jazyce, doplňkové činnosti a režii byly stanoveny s přihlédnutím k jejich vývoji v minulých letech a s opatrností plynoucí z výpadku výnosů způsobeným epidemií covid-19.
  6. Hodnoty položek střednědobého výhledu pro rok 2022 byly stanoveny extrapolací trendů očekávaných změn pro rok 2021, dodržením střednědobého rámce státního rozpočtu (další navýšení rozpočtu VŠ) a s očekáváním plného obnovení aktivit narušených epidemií.

Střednědobý výhled rozpočtu VŠE v tis. Kč

Položka	Rozpočet 2020		Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2021		Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2022	
	Výnosy	Náklady	Výnosy	Náklady	Výnosy	Náklady
a) Příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a tvůrčí činnost	852 426	891 980	858 156	895 356	872 076	911 776
A+K Studijní programy a s nimi spojená tvůrčí činnost	728 170	767 724	746 120	783 320	764 070	803 770
C Stipendia pro studenty doktorských programů	25 245	25 245	25 500	25 500	25 500	25 500
D Mezinárodní spolupráce (Erasmus)	13 982	13 982	220	220	250	250
F Fond vzdělávací politiky	3 453	3 453	3 600	3 600	3 700	3 700
I Institucionální program (od r. 2021 zahrnuje i příspěvek D)	40 637	40 637	42 516	42 516	38 356	38 356
P Společenské priority - Ekonomická knihovna VŠE (do roku 2019 pod "F")	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800
S1 Sociální stipendia	600	600	400	400	400	400
U1 Ubytovací stipendia	33 539	33 539	33 000	33 000	33 000	33 000
b) Podpora výzkumu, vývoje a inovací	153 629	153 629	155 000	155 000	155 000	155 000
c) Dotace ze státního rozpočtu	17 052	17 052	19 100	19 100	19 100	19 100
D Mezinárodní spolupráce (zahr. studenti a ostatní)	6 180	6 180	6 600	6 600	6 600	6 600
I Centralizované rozvojové projekty	6 307	6 307	8 000	8 000	8 000	8 000
J Dotace na ubytování a stravování	4 565	4 565	4 500	4 500	4 500	4 500
d) Poplatky spojené se studiem	117 478	117 478	112 000	112 000	112 000	112 000
Poplatky za nadstandardní dobu studia	43 000	43 000	37 000	37 000	37 000	37 000
Poplatky za studium v cizím jazyce	74 478	74 478	75 000	75 000	75 000	75 000
e) Výnosy z majetku a ostatní vlastní výnosy vč. FPP	4 300	-	4 200	-	4 200	-
f) Jiné příjmy a příspěvky než ad a) ze SR, státních fondů, Národního fondu a z rozpočtů krajů a obcí	86 134	86 134	101 245	101 245	76 000	76 000
g) Výnosy z doplňkové činnosti	285 691	285 691	259 000	259 000	299 000	299 000
Nekomerční činnost	29 800	29 800	32 000	32 000	32 000	32 000
Komerční doplňková činnost	76 421	76 421	70 000	70 000	77 000	77 000
Činnost SÚZ (bez dotace na stravování)	179 470	179 470	157 000	157 000	190 000	190 000
h) Příjmy z darů a dědictví	8 220	8 220	6 000	6 000	6 000	6 000
Režie nákladů celkem		- 35 254		- 33 000		- 35 500
Celkem	1 524 930	1 524 930	1 514 701	1 514 701	1 543 376	1 543 376

Kontrolní součet po očištění od poplatků za nadstandardní dobu studia (jsou příjmem stipendijního fondu), činnosti SÚZ a dotace na ubytování a stravování.

1 297 895

1 297 895

1 316 201

1 316 201

1 311 876

1 311 876

II. Příprava a schválení střednědobého výhledu rozpočtu

Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Zákonem č. 23/2017 o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, kterým jsou veřejné vysoké školy zařazeny mezi dotčené veřejné instituce, byly stanoveny některé nové povinnosti v oblasti rozpočtového hospodaření veřejných vysokých škol.

V § 4 odst. (1) uvedeného zákona se stanoví, že: *„Rozpočtem veřejné instituce je plán, jímž se řídí financování činnosti veřejné instituce. Rozpočet obsahuje plán příjmů a výdajů a financování vzniklého salda, nebo plán výnosů a nákladů“.*

V § 4, odst. (3) se dále stanoví, že: *„Střednědobým výhledem rozpočtu veřejné instituce je plán příjmů a výdajů, nebo plán výnosů a nákladů, na každý z rozpočtových roků, na který je střednědobý výhled rozpočtu sestavován“.*

Časový a věcný rámec sestavování rozpočtu a střednědobého výhledu je upraven v § 5 odst. (1), který říká, že: *„Veřejná instituce sestavuje návrh rozpočtu na rozpočtový rok a střednědobý výhled rozpočtu na nejméně 2 další následující rozpočtové roky, při tom zohledňuje veškeré hospodářské skutečnosti, včetně své ekonomické a finanční situace“.*

Zákon dále v § 5 odst. (2) určuje způsob zveřejňování rozpočtových dokumentů na internetových stránkách, a to tak, že mají být zveřejněny:

- a) návrh rozpočtu a střednědobého výhledu rozpočtu nejméně po dobu 10 dnů přede dnem jeho projednání příslušným orgánem, nestanoví-li jiný právní předpis jinak,
- b) rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu nejpozději do 30 dnů ode dne jeho projednání nebo schválení příslušným orgánem, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

V § 5 odst. (3) je stanovena povinnost veřejné instituce s návrhem rozpočtu na rozpočtový rok zveřejnit informace o schváleném rozpočtu na rozpočtový rok předcházející roku, na který je předkládán návrh rozpočtu, a o očekávaném, nebo skutečném plnění rozpočtu za předcházející rok.

Následně došlo zákonem č. 24/2017 Sb. také k novelizaci zákona o vysokých školách, když do jeho § 18 bylo doplněno ustanovení o rozpočtovém výhledu, takže po novelizaci zní:

§ 18 Rozpočet a střednědobý výhled veřejné vysoké školy

(1) Veřejná vysoká škola hospodaří podle rozpočtu, který nesmí být sestavován jako deficitní. Veřejná vysoká škola sestavuje rozpočet na kalendářní rok a střednědobý výhled rozpočtu na nejméně 2 další následující roky.

Do kompetencí Akademického senátu školy definovaných v § 9 zákona o vysokých školách přibýlo vedle schvalování rozpočtu i schvalování střednědobého výhledu a do kompetencí Správní rady v § 15 totéž.

Implementace zákona o rozpočtové odpovědnosti na VŠE v Praze

1. Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti vychází z klasického schématu schvalování státního rozpočtu a rozpočtů organizačních složek státu, tj. ze schématu, kdy jsou rozpočet na běžný rok i střednědobý výhled schvalovány „společně“ na konci předcházejícího kalendářního roku (většinou v průběhu prosince). Podstatné je to zejména u střednědobého výhledu, který je na úrovni státu schvalován v situaci značné jistoty rozpočtu na běžný rok.

Rozpočet VŠE je oproti tomu schvalován (ve vztahu ke státnímu rozpočtu jako celku, i ve vztahu k rozpisu rozpočtu kapitoly MŠMT i dalších součástí veřejných rozpočtů) jako rozpočet následný (sekundární) jehož sestavení je možné až po znalosti rozpisů výše uvedených součástí veřejných rozpočtů (zpravidla v průběhu prvních jarních měsíců běžného roku). Zatímco u rozpočtu lze takový postup přijmout (jistě by bylo vhodnější i výhodnější ho sestavovat dříve, ale vzhledem k nedostatku relevantních podkladů z rozpisů vyšších rozpočtů to není prakticky možné), u střednědobého výhledu je takový postup v současnosti nemožný (tedy pokud nechceme sestavovat střednědobý výhled jako dokument zcela odtržený od reality), neboť pravidla rozpisu státního rozpočtu ze strany MŠMT na vysoké školy (podle kterých se určují částky pro jednotlivé školy) pro následující rok jsou většinou určována až v průběhu druhé poloviny běžného kalendářního roku. Vedle důvodů subjektivního charakteru je to dáno i skutečností, že akademický rok není identický s rokem kalendářním, např. informace o počtech přijatých i studujících studentů jsou v „rozpočtově uchopitelné“ formě k dispozici až ke konci listopadu každého roku.

2. Proto se ustanovila praxe rozpočet školy na běžný rok předkládat a schvalovat i nadále v jarních měsících (běžného) roku a střednědobý výhled na následující 2 roky předkládat a schvalovat v posledním čtvrtletí běžného roku. Takový postup je v souladu se zákonem o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a plně respektuje i ustanovení, aby při jeho sestavování škola respektovala „*veškeré hospodářské skutečnosti, včetně své ekonomické a finanční situace*“.

Vymezení obsahu a rozsahu střednědobého výhledu

1. Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti příliš podrobně nedefinuje obsah rozpočtu („*plán příjmů a výdajů a financování vzniklého salda, nebo plán výnosů a nákladů*“), ani střednědobého výhledu („*plán příjmů a výdajů, nebo plán výnosů a nákladů*“). V kombinaci se zákonem o vysokých školách ještě přibývají principy, že rozpočet nesmí být deficitní a také základní struktura příjmů (resp. výnosové části) rozpočtu.
2. Pro účely naplnění zákona o rozpočtové odpovědnosti je střednědobý výhled sestaven v rozsahu, který odráží požadavky obou citovaných zákonů. Jde o přehled základních kategorií nákladů a výnosů, který je sestaven jako vyrovnaný. Struktura výnosové strany odpovídá požadavkům § 18 zákona o vysokých školách (je o něco podrobnější), struktura nákladů je v základním členění odpovídající na členění výnosů.

Formální postup schvalování a zveřejňování střednědobého výhledu

1. Stejně jako v případě časového schématu schvalování vychází zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti i v případě formálního postupu schvalování a zveřejňování ze standardní praxe organizačních složek státu, tj. předpokládá, že schvalování rozpočtu i střednědobého výhledu je pouze **jednoinstanční**. Oproti tomu zákon o vysokých školách světuje schvalování obou dokumentů jak akademickému senátu, tak i správní radě veřejné vysoké školy, přičemž upravuje mechanismus jejich schvalování takto:

Z § 14 odst. 5 zákona o vysokých školách vyplývá, že o:

... návrzích rozpočtu a střednědobého výhledu „ se po jejich schválení akademickým senátem veřejné vysoké školy vyžaduje ... schválení správní radou veřejné vysoké školy“, přičemž „musí správní rada veřejné vysoké školy rozhodnout do 2 týdnů ode dne postoupení schváleného návrhu akademickým senátem správní radě veřejné vysoké školy, prováděného prostřednictvím rektora; v případě, že správní rada veřejné vysoké školy v této lhůtě nerozhodne, platí, že návrh schválila. V případě, že správní rada veřejné vysoké školy návrh neschválí, vrátí jej s uvedením důvodů k novému projednání akademickému senátu veřejné vysoké školy; původní návrh je v takovém případě schválen bez potřeby dalšího následného schválení správní radou veřejné vysoké školy, jestliže se pro něj vyslovily nejméně tři pětiny všech členů akademického senátu. Ztotožní-li se akademický senát veřejné vysoké školy s připomínkami správní rady veřejné vysoké školy, schválí návrh v jejich znění prostou většinou. Určení dne postoupení, uvedeného ve větě první, vymezí vnitřní předpis veřejné vysoké školy“.

2. Pokud by měly být formálně dodrženy všechny principy zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti v oblasti zveřejňování, pak v kombinaci se zákonem o vysokých školách a jednacími řady senátu i správní rady a lhůtami v nich stanovenými, vznikne těžko řešitelná spleť lhůt a termínů.
3. Návrh střednědobého výhledu byl zveřejněn 10 dnů přede dnem jeho prvního projednávání a schvalování akademickým senátem. Ve stejné lhůtě škola zveřejní případné připomínky správní rady před možným druhým projednáváním a schvalování v akademickém senátu.
4. Schválený střednědobý výhled rozpočtu škola zveřejní na internetových stránkách nejpozději do 30 dnů ode dne jeho definitivního schválení příslušným orgánem, tj. buď po schválení správní radou, nebo po marném proběhnutí lhůty pro schválení správní radou, nebo po schválení při druhém schvalování v akademickém senátu.